

Brüsszel, 2024. október 10.
(OR. en)

14182/24

ENFOPOL 393
ENFOCUSTOM 117
ENV 977
CRIMORG 125
COPEN 441
JAI 1461

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2024. október 10.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	13761/1/24 REV 1
Tárgy:	A Tanács következtetései a határokon átnyúló környezeti bűnözés elleni küzdelemről – A Tanács következtetései (2024. október 10.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a határokon átnyúló környezeti bűnözés elleni
küzdelemről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Bel- és Igazságügy) a 2024.
október 10-i, 4049. ülésén jóváhagyott.

**A Tanács következtetései
a határokon átnyúló környezeti bűnözés elleni küzdelemről**

Általános szempontok

1. A környezeti bűncselekmények továbbra is a jogellenes tevékenységek egyik legjövödelmezőbb formáját jelentik, és komoly fenyegetést jelentenek Európában és világszerte a polgárok, valamint az eljövendő generációk biztonságára nézve azáltal, hogy – illegális pénzügyi haszonszerzés érdekében – jelentősen károsítják és szándékoltnak pusztítják a környezetet. Jóllehet a környezeti bűnözés elleni küzdelem alapvető fontosságú a polgárok biztonságának védelme szempontjából, az ilyen típusú bűncselekményeknek az általuk jelentett komoly kockázatok ellenére sem mindig szentelnek kellően kiemelt figyelmet. Bár a környezeti bűnözés egyike a súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos, az Európai Multidiszciplináris Platform a Bűnügyi Fenyegetettség Ellen (EMPACT) által végrehajtott uniós prioritásoknak¹, a bűnözés más kiemelt területeihez képest mégsem minden érdekelt fél egyformán elkötelezett ebben a kérdésben.
2. Kevésbé valószínű, hogy a fenyegetés mértéke középtávon csökkenni fog, főleg ha a sérülékeny piac és a könnyű pénzszerzési lehetőségek továbbra is hozzáférhetőek maradnak a bűnözők számára.
3. A veszélyek jellegére tekintettel átfogó megközelítésre van szükség a környezeti bűnözés vonatkozásában. Ez a nagy léptékű bűnözési forma jelenleg súlyos hatást gyakorol az ökoszisztémákra, az emberek egészségére és megélhetésére, a biztonságra és a jogállamiságra. A környezeti bűncselekmények emellett jelentős gazdasági károkat is okoznak, többek között annak révén, hogy gyengítik az érintett piacot azáltal, hogy a jogszerűen tevékenykedő gazdasági szereplőket tisztességtelen versenynek teszik ki a jogellenesen működő gazdasági szereplőkkel szemben, különösen a hulladékgazdálkodás területén. Ez a széles körben a bűnözői hálózatok által ellenőrzött szegmens gyakran összefüggésbe hozható a súlyos bűncselekmények, a korrupció, a pénzmosás és a terrorizmusfinanszírozás egyéb formáival.

¹ 7101/23.

4. A környezetet érintő bűncselekmények körébe a jogellenes magatartás számos formája beletartozik, például a hulladék, a faanyag, valamint a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme, ideértve az ilyen állatokból és növényekből származó termékeket – például a bozóthúst – is; az ásványkereskedelem, a nemesfém-kereskedelem és az illegális bányászat, valamint az egyéb olyan, kialakulóban lévő kihívások, mint az energetikai átállással kapcsolatos csalás és az illegális hulladékgazdálkodás; továbbá a környezetet érintő, bűncselekményként meghatározott egyéb jogsértések, mint például a szennyezés, a jogellenesen okozott, nagy kiterjedésű erdőtüzek, a vízkészletek kimerülését okozó bűncselekmények, illetve a védett tengeri fajok elleni bűncselekmények².
5. Az EU legkülső régióit, valamint tengerentúli országait és területeit³, amelyeket kivételes és különösen sérülékeny természeti környezet jellemez, és amelyek számos fenyegetésnek vannak kitéve, az EU kontinentális területével azonos módon kell védeni.
6. A környezeti bűnözés megelőzése és az ellene való hatékony fellépés csökkentheti a környezeti károk helyreállításával és az emberi egészségre gyakorolt hatások kezelésével kapcsolatos költségeket, például az illegálisan lerakott hulladék esetében, amely jelentős költségekkel jár a tagállamok számára.
7. A Tanács 2016. december 8-án következtetéseket fogadott el a környezeti bűnözés elleni küzdelemről⁴.
8. 2020 júliusában a Bizottság által előterjesztett, a biztonsági unióra vonatkozó uniós stratégia a környezeti bűnözést olyan, nagy nyereséget termelő, a bűnözői hálózatok által kiaknázott, illegális üzleti tevékenységként azonosította, amely további intézkedéseket tesz szükségessé.

² Például a környezet büntetőjog általi védelméről szóló, 2024. április 11-i (EU) 2024/1203 európai parlamenti és tanácsi irányelv (8) preambulumbekzdésében említett bűncselekmények.

³ Legkülső régióknak a következőket kell tekinteni: Guadeloupe, Francia Guyana, Réunion, Martinique, Mayotte és Saint-Martin (Franciaország), az Azori-szigetek és Madeira (Portugália), valamint a Kanári-szigetek (Spanyolország). A „tengerentúli ország és terület” jogállás a következő három uniós tagállamhoz tartozó 13 országot és területet illeti meg: Dánia, Franciaország és Hollandia.

⁴ 15412/16.

9. 2021 áprilisában a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló 2021–2025-ös uniós stratégia kiemelte, hogy a környezeti bűnözés az Unión belül és a harmadik országokban káros hatással van a biológiai sokféleségre, az egészségre és a társadalmi kohézióra; valamint felszólított a jogérvényesítési kapacitás nemzeti és uniós szinten történő megerősítésére. Ezt a stratégiát a kábítószer-kereskedelem és a szervezett bűnözés elleni küzdelemre vonatkozó, a 2024–2025-ös időszakra szóló uniós ütemtervben szereplő kiemelt intézkedésekből álló átfogó csomag egészítette ki. Az ütemterv a következő négy, fokozott fellépést igénylő kiemelt területre összpontosít: a logisztikai központok rezilienciájának erősítése, a bűnözői struktúrák és üzleti modelljeik felszámolása a bűncselekményekből származó profit lefoglalása és elkobzása révén, a megelőzésre irányuló közigazgatási megközelítés végrehajtása, valamint a nemzetközi együttműködés.
10. A Tanács 2021 májusában következtetéseket fogadott el a 2022 és 2025 közötti EMPACT súlyos és szervezett bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos uniós prioritásainak meghatározásáról⁵. E prioritások egyikének célja a környezeti bűnözés valamennyi formájában részt vevő bűnözői hálózatok ellehetetlenítése, különös tekintettel a hulladéokra és a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmére, valamint azon bűnözői hálózatokra és egyéni bűnöző vállalkozókra, akik, illetve amelyek képesek jogszerű üzleti struktúrákba magas szinten beszivárogni, vagy saját vállalkozásokat alapítani bűncselekményeik megkönnyítése érdekében.
11. A Bizottság 2022. november 9-én elfogadta a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv felülvizsgált változatát⁶, amely az e bűncselekmény elleni küzdelem érdekében konkrét intézkedéseket vázol fel a jogellenes kereskedelem megakadályozására, a szakpolitikai és jogi keret kidolgozására, a végrehajtásra és a nemzetközi együttműködésre kiterjedően. Fontos biztosítani, hogy a cselekvési tervet ténylegesen végrehajtsák.
12. Fokozni kell a környezeti bűnözés elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseket, és ennek során építeni kell az EMPACT keretében létrejött, a környezeti bűnözés elleni operatív cselekvési tervek eredményeire, valamint figyelembe kell venni a környezeti bűnözésre vonatkozó kölcsönös értékelések 8. fordulójának eredményeit.

⁵ 8665/21 és 7101/23.

⁶ 14718/22.

13. A környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelv⁷, amely 2024 májusában lépett hatályba, szigorú és részletes átfogó megközelítést alkalmaz a környezeti bűnözésre vonatkozóan. Kibővíti a nemzeti jogban bűncselekményként meghatározandó bűncselekmények listáját, és rendelkezéseket tartalmaz a természetes és jogi személyekre vonatkozó szankciókról, valamint a jogérvényesítési lánc megerősítéséről, ideértve a tagállamokon belüli és a tagállamok közötti együttműködési mechanizmusokat is. A környezet büntetőjog általi védelméről szóló új Európa tanácsi egyezményt⁸ várhatóan 2024 negyedik negyedévében véglegesítik és 2025 első negyedévében nyitják meg aláírásra.
14. A hulladékszállításról szóló új rendelet⁹ fontos új rendelkezéseket tartalmaz az illegális hulladékszállítással szembeni jogérvényesítésre, többek között a vizsgálatokra, a szankciókra és az együttműködésre vonatkozóan.
15. Annak biztosítása érdekében, hogy a környezeti bűncselekmények mögött álló bűnözői hálózatokat felelősségre vonják a gyakorlatban, tovább kell fokozni a tagállamok közötti, valamint az ezen túlmenően folytatott bűnüldözési és igazságügyi együttműködést.

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1203 irányelve (2024. április 11.) a környezet büntetőjog általi védelméről, valamint a 2008/99/EK irányelv és a 2009/123/EK irányelv felváltásáról (HL L, 2024.4.30.) (a továbbiakban: a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv).

⁸ A környezet büntetőjog általi védelméről szóló 1998. évi egyezményt (ETS 172. sz., 1998.11.9.) hatályon kívül helyező és annak helyébe lépő Európa tanácsi egyezmény.

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1157 rendelete (2024. április 11.) a hulladékszállításról, az 1257/2013/EU és az (EU) 2020/1056 rendelet módosításáról, valamint az 1013/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L, 2024.4.30.)

16. A bűnözői hálózatok által folytatott környezeti bűnözés transznacionális dimenziója szükségessé teszi az uniós intézmények és a tagállamok, valamint a harmadik országok, a nemzetközi szervezetek, illetve további köz- és magánszférabeli partnerek közötti együttműködés megerősítését, figyelembe véve például az éghajlatváltozásról szóló 2015-ös Párizsi Megállapodás¹⁰ és a biológiai sokféleségről szóló 2022. évi kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia¹¹ célkitűzéseit. Az EU-nak meg kell erősítenie kétoldalú együttműködését az érdekelt harmadik országokkal. Az EU-nak elő kell mozdítania a környezeti bűnözéssel foglalkozó nemzetközi ügynökségek és szervek (pl. Interpol, UNODC, Vámigazgatások Világszervezete¹², multilaterális környezetvédelmi megállapodások, például a Bázeli Egyezmény) közötti fokozott együttműködést. 2010 novemberében a WCO, a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES) titkársága, az Interpol, az ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatala (UNODC) és a Világbank létrehozta a vadon élő állatokat és növényeket érintő bűncselekmények elleni küzdelemmel foglalkozó nemzetközi konzorciumot (ICWC), hogy annak révén több támogatásban részesüljenek a vadvédelmi bűnüldözéssel foglalkozó nemzeti hatóságok, valamint a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelemmel foglalkozó regionális és szubregionális hálózatok. 2024 márciusában a zöld diplomáciáról szóló tanácsi következtetésekben¹³ a Tanács fokozott globális együttműködésre szólított fel a nemzetközi környezeti bűnözés elleni fellépés érdekében, és hangsúlyozta, hogy végre kell hajtani a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni, felülvizsgált uniós cselekvési terv azon szakaszát, amely a származási, cél- és tranzitországok közötti globális partnerség megerősítésére vonatkozik.

¹⁰ Egyesült Nemzetek, 2015, Az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás, elérhető: <https://njt.hu/jogszabaly/2016-50-00-00>

¹¹ Egyesült Nemzetek, 2022, A Biológiai Sokféleség Egyezmény Felelő Konferenciája által elfogadott határozat (kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégia), angol nyelven elérhető: <https://www.cbd.int/doc/decisions/cop-15/cop-15-dec-04-en.pdf>

¹² A Vámigazgatások Világszervezetének (WCO) keretében két jelentős nemzetközi bűnüldözési művelet is zajlik: az egyik a Thunder művelet (amely az erdészeti bűncselekmények, valamint a vadon élő állatokat és növényeket érintő bűncselekmények elleni fellépésre irányul), a másik pedig a Demeter művelet (amely a hulladék és az ózonréteget lebontó anyagok illegális kereskedelme elleni fellépésre irányul). E műveletekben vámügyi és rendőrségi tisztviselők, határőrök, a környezetvédelemért, illetve a vadon élő állatok és növények védelméért felelős tisztviselők, valamint erdészeti tisztviselők vesznek részt világszerte. A globális megközelítésnek köszönhetően ezek a műveletek minden évben sikeresek a bejelentett esetek számát illetően.

¹³ 7865/24.

17. A 2023. november 21-én elfogadott, az EU, valamint Latin-Amerika és a Karib-térség közötti kapcsolatokról szóló tanácsi következtetésekből¹⁴ a Tanács prioritásként szorgalmazta a szorosabb EU–LAC-együttműködést az igazságügy és a biztonság terén minden szinten annak érdekében, hogy kezelni lehessen azokat a sokrétű és egyre jelentősebb kihívásokat, amelyeket a nemzetközi szervezett bűnözés jelent, és amelyek negatív hatást fejtenek ki az Atlanti-óceán mindkét oldalán. E kihívások közé tartozik egyebek mellett a környezeti bűnözés is.
18. Emellett van még mozgástér az Interpollal folytatott konzultáció és az Interpol munkájához való aktív hozzájárulás, valamint az Interpol környezetvédelmi megfeleléssel és jogérvényesítéssel foglalkozó bizottságának aktív munkacsoportjaival folytatott konzultáció hatékonyabbá tételére (e munkacsoportok egyike a természeti környezet, illetve a vadon élő állatok és növények populációinak károsodása, az erdészeti bűnözés és a környezetszennyezés kérdésére fókuszál), továbbá a WCO környezetvédelmi programjával folytatott konzultációra is.
19. Számos nemzetközi, európai és regionális hálózat¹⁵ – többek között a környezeti bűnözés elleni európai hálózat (EnviCrimeNet), az Európai Környezetvédelmi Ügyész-hálózat (ENPE), a környezeti jog végrehajtásával és érvényesítésével foglalkozó európai uniós hálózat (IMPEL) és a Bírák Európai Unió Környezetvédelmi Fóruma (EUFJE) – tevékenykedik a környezeti bűnözés elleni küzdelem területén, és követ stratégiai vagy operatív célkitűzéseket e területen. E hálózatok alapvető szerepet játszanak a bevált gyakorlatok cseréjében és a határokon átnyúló környezeti bűnözés elleni küzdelmet szolgáló innovatív eszközök kifejlesztésében. A környezeti bűnözés elleni operatív és stratégiai válaszintézkedések kidolgozása érdekében a lehető legjobban ki kell használni e hálózatok ágazatspecifikus készségeit.

¹⁴ 15737/23.

¹⁵ E hálózatok közé tartozik a Mezo-Amerika öt nagy kiterjedésű erdejének megőrzésére irányuló „Európa együtt” kezdeményezés, a balti-tengeri régióban elkövetett környezet elleni bűncselekményekkel foglalkozó ügyészek hálózata (ENPRO) és a JAGUAR hálózat, amely a latin-amerikai országok és az uniós tagállamok közötti rendőrségi együttműködés platformjaként is fontos szerepet tölt be.

20. A környezeti bűnözés elleni küzdelemhez számos szereplő szoros nemzeti és nemzetközi együttműködésére van szükség, ideértve például az igazságügyi hatóságokat, a közigazgatási szerveket, a bűnüldöző hatóságokat, a vámhatóságokat, a nem kormányzati szervezeteket, valamint a stratégiai tervezés és az operatív intézkedések tekintetében „a társadalom kapuőrének” funkcióját betöltő magánpartnereket. Ezenfelül szinergiákat kell kialakítani az érintett környezetvédelmi szervezetekkel, amelyek gyakran állnak a környezeti károk elleni fellépés frontvonalában, valamint a civil társadalommal. A polgároknak erősebben kell tudatosítani a környezeti bűnözés elleni küzdelemben általuk betöltendő szerepet és a bennük rejlő potenciált, valamint bátorítani kell őket arra, hogy jelentsék az illetékes hatóságoknak az ilyen bűncselekményre utaló jeleket.
21. Figyelembe véve a pénz nyomon követésének szükségességét, valamint a bűnözők online térrel való visszaélésével kapcsolatos kihívásokat, hasznos, ha ezen a területen hatékonyabb, szükség szerint fedett műveletekkel és nyomozási eszközökkel megtámogatott bűnüldözési intézkedésekre kerül sor, nevezetesen a bűnözői hálózatok elleni hatékony fellépés és a célzott nyomozások, a felderítés, valamint a gyors információcsere és az intenzív operatív együttműködés biztosítása érdekében.
22. Az e fenyegetéssel szembeni sikeres fellépéshez – a stratégiai prioritások meghatározásának alapvető kiindulópontjaként – a fenyegetés világos ismerete és feltérképezése is szükséges, csakúgy mint az, hogy az érintett szereplők naprakész és konkrét ismeretekkel rendelkezzenek, különösen a szabályozási keretet meghatározó ágazati szabályok terén. Ebből adódóan a jól képzett szakemberekkel rendelkező bűnüldöző és igazságügyi hatóságok elengedhetetlenek a környezeti bűnözés elleni küzdelem sikeréhez.
23. A tagállamokat arra ösztönözzük, hogy hozzanak hatékony intézkedéseket, gondoskodjanak megfelelő szintű eszközökről és erőforrásokról, például a szükséges humánerőforrásról, laboratóriumi kapacitásokról és analitikai technológiákról, vizsgálják meg az engedélyek kérdését, és az említettekkel összefüggésben folytassanak együttműködést. A környezet elleni bűncselekményekkel kapcsolatos nyomozások olykor tudományos módszereken alapuló, mélyreható vizsgálatokat, valamint anyagokon (pl. vegyi anyagokon vagy színes folyadékokon) végzett mintavételt és vizsgálatot tesznek szükségessé, amelyek révén bizonyítékokat lehet beszerezni a környezeti bűncselekményt elkövetők ellen valamely kritikus fontosságú szakterületen. Az ilyen bizonyítékok összegyűjtéséhez tudományos szakértőkre és szakosodott műszaki szakemberekre van szükség.

24. El kell ismerni azokat a kezdeményezéseket, amelyeket az elmúlt években a környezeti bűnözés elleni küzdelem terén a határokon átnyúló együttműködés megkönnyítése érdekében indítottak. Mivel a környezeti bűnözés az EMPACT egyik prioritásává vált (2018–2021; 2022–2025) az Europol létrehozott egy, a környezeti bűnözésre vonatkozó elemzési projektet, valamint támogatást nyújt a tagállamoknak a környezeti bűnözés összes jelensége tekintetében folytatott nyomozásaikhoz. Az Europol emellett a vonatkozó EMPACT operatív cselekvési tervek társvezetője, és jelentéseket készít a környezeti bűnözésről¹⁶.
25. Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) aktív szerepet játszik a környezeti csalás elleni küzdelemben, és szorosan együttműködik a vámhatóságokkal a határokon átnyúló vizsgálatok támogatása, valamint az e területen folytatott közös vámügyi műveletek koordinálása, illetve az azokban való részvétel céljából.
26. A környezeti bűnözés elleni küzdelemben az Eurojust is döntő szerepet játszik. Az ügynökség kiterjedt tapasztalattal rendelkezik az ügynökséghez utalt, határokon átnyúló környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos ügyek kezelése terén, többek között a koordinációs ülések és a koordinációs központok előmozdítása, valamint a közös nyomozócsoportok támogatása révén. Az Eurojust jelentéseket készít konkrét ügyekről, így például jelentést dolgozott ki a környezeti bűnözéssel kapcsolatos ügyekről, hogy rávilágítson az igazságügyi együttműködés terén fennálló akadályokra, és megossza a bevált gyakorlatokat. Az említett jelentés emellett felhívja a figyelmet a nemzeti szintű koordinációs mechanizmusok fontosságára, a környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos, az európai és nemzetközi szintű igazságügyi koordináció és együttműködés szintjére utalt ügyek elégtelen számára, valamint a határokon átnyúló igazságügyi együttműködés abból adódó nehézségeinek jelentőségére, hogy a nemzeti jogszabályok eltérő jogi fogalmakat és szankciókat alkalmaznak a környezeti bűnözés tekintetében.
27. Az igazságügyi együttműködés területén folytatott kommunikáció digitalizációja szintén nagyban hozzájárulhat ahhoz, hogy könnyebbé váljon a környezeti bűnözés elleni küzdelem támogatására irányuló, határokon átnyúló együttműködés.

¹⁶ Lásd például a nemrégiben kiadott, „*Combating environmental crime: Key threats and challenges*” (A környezeti bűnözés elleni küzdelem: a legfontosabb fenyegetések és kihívások) című jelentést (9251/24).

28. A tagállamok a súlyos vagy szervezett környezeti bűnözés elleni küzdelem során nem minden esetben alkalmazhatnak különleges nyomozati eszközöket, például leplezett megfigyelést (humán felderítés), és javarészt csak standard nyomozati eszközök állnak a rendelkezésükre. Ez korlátokat szab a bűnözői hálózatok elleni küzdelem hatékonyságának, és akadályozza a határokon átnyúló együttműködést például azokban az esetekben, amikor az egyik tagállamban elrendelt megfigyelés nem folytatható vagy egészíthető ki egy másik érintett tagállamban¹⁷.
29. Különös figyelmet kell fordítani az üzleti szférában megjelenő környezeti bűnözés tipikus formái mögött meghúzódó folyamatokra, amelyek megelőzhetők és mérsékelhetők a szervezett bűnözés elleni küzdelem adminisztratív eszközeivel, különösen az ügyfél-átvilágítási rendszerek – a helyiségek bérlésére ki nem terjedő – alkalmazásával.
30. Nem feltétlenül rendelkezik minden bíró, ügyész és nyomozó az ahhoz szükséges szakértelemmel, hogy elősegítse a hatékony nyomozást az e területet érintő bűncselekmények esetében.
31. E helyzet kezelése érdekében hangsúlyt kell fektetni a megfelelő képzés biztosítására, hogy fokozni lehessen a környezeti bűnözés és a kapcsolódó bűncselekmények megelőzésére, felderítésére, nyomozására és büntetőeljárás alá vonására irányuló kapacitásokat, valamint arra is, hogy – az európai bűnüldözési hatóságok, ügyészek és bírák számára szükséges készségek és ismeretek fejlesztése érdekében – prioritást képező intézkedésként ki kell dolgozni egy, a környezeti bűnözésnek, valamint az abból származó illegális nyereség tisztára mosásának a témájára vonatkozó képzési portfóliót.

¹⁷ Lásd a Tanácsnak az operatív bűnüldözési együttműködésről szóló, 2022. június 9-i (EU) 2022/915 ajánlását.

A Tanács felkéri a tagállamokat az alábbiakra:

32. Időben ültessék át a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelvet. Az irányelv átültetése során különös figyelmet kell fordítani az új bűncselekmények fogalommeghatározásaira, valamint a bűnüldözési kihívásokra való reagálást célzó intézkedésekre. Fontolóra kell venni a meglévő bevált gyakorlatok és tapasztalatok előzetes cseréjét az egyenértékű védelem biztosítása érdekében.
33. Törekedjenek nemzeti stratégiák gyors elfogadására, valamint megfelelő kapacitásokkal párosuló, hatékony nemzeti koordinációs és adatmegosztási mechanizmusok létrehozására, elsősorban a hírszerzési információk gyűjtése és a statisztikák terén. Ezzel összefüggésben segítsék elő az említett mechanizmusokban részt vevő szervek általi kapacitásépítést és e szervek érintett személyzetének a szakosodását, többek között azáltal, hogy a környezeti bűnözéssel kapcsolatos képzést integrálják az érintett akadémiák és iskolák nemzeti tanterveibe.
34. Mozdítsák elő az önkéntes szakosodást, és segítsék elő a szóban forgó területen elkövetett bűncselekmények hatékony nyomozását, valamint mérlegeljék megfelelő eljárások annak érdekében történő kidolgozását, hogy e szakértői kapacitások kellő időben rendelkezésre álljanak a bűnüldöző és az igazságügyi hatóságok támogatására. Az ilyen szakosodás előmozdítása során tiszteletben kell tartani a bírák és az ügyészek függetlenségét és autonómiáját.
35. A határokon átnyúlóan, szervezeten elkövetett környezeti bűncselekmények üldözése során adott esetben ösztönözzék az Eurojust által támogatott közös nyomozócsoportok és az Európai Igazságügyi Hálózat (EIH) által kínált lehetőségek teljes körű kihasználását, és biztosítsák a zökkenőmentes igazságügyi együttműködés jogi és szervezeti feltételeit. Vegyék igénybe az Eurojust segítségét a határokon átnyúló, igazságügyi szintű információcsere és együttműködés megkönnyítéséhez és felgyorsításához, a kapcsolódó vagy párhuzamos büntetőeljárásokra vonatkozó közös nyomozási és vádhatósági stratégiák kidolgozásához, valamint az európai és nemzetközi igazságügyi együttműködési eszközök továbbításának és végrehajtásának megkönnyítéséhez. Konkrétabban, fontolják meg nemzeti kapcsolattartó pontok, valamint szakosodott bűnüldözési és ügyészségi egységek létrehozását, továbbá ösztönözzék, hogy az igazságszolgáltatáson belül célzott képzésekben részesüljenek azok, akik gyakran foglalkoznak ilyen ügyekkel.

36. Ösztönözzék a digitális és innovatív eszközök fejlesztését és széles körű használatát annak érdekében, hogy a nyomozási szolgáltatások gyorsabbá és hatékonyabbá váljanak¹⁸.
37. Használják ki a rendelkezésre álló uniós források, többek között a Belső Biztonsági Alap kínálta lehetőségeket.
38. Szükség esetén – különösen az EMPACT keretében – nemzetközi bűnüldözési együttműködés keretében működjenek együtt a többi tagállammal és a nem uniós partnerekkel a határokon átnyúló bűnözési formák elleni, ténylegesen operatív jellegű bűnüldözési műveletek révén, a lehető legszélesebb körben alkalmazzák az operatív bűnüldözési együttműködés meglévő eszközeit, valamint tegyenek javaslatot a vonatkozó operatív cselekvési tervben szereplő szükséges operatív intézkedésekre, és irányítsák azokat. Ezek a mechanizmusok ahhoz is hozzájárulnak, hogy lendületet kapjon a környezeti bűnözés elleni küzdelem, amelyet egyes rendőri erők továbbra is közepes fontosságúnak tekintenek.
39. A határokon átnyúló környezeti bűnözés elleni küzdelem során mozdítsák elő a gyanú esetén történő hatékony együttműködést egyfelől a vámhatóságok – amelyek döntő szerepet játszanak a környezetvédelmi szabályokat sértő szállítmányok felderítésében –, másfelől a környezetvédelmi hatóságok között a jogellenes tevékenységek felderítése, az áruáramlások vizsgálata és a szabályok/ellenőrzések megkerülésére irányuló stratégiákkal szembeni küzdelem érdekében; e célból folytassanak információcserét egymás között és más hatóságokkal (adott esetben az EU CSW-CERTEX-en vagy a CENcomm-on keresztül), valamint a Bizottsággal (a TAXUD-dal és az OLAF-fal, a CRMS-en és az AFIS-en keresztül).

¹⁸ E tekintetben kívánatos, hogy a tagállami hatóságok betekintést nyerjenek a „PERIVALLON” és az „EMERITUS” elnevezésű, folyamatban lévő, a Horizont Európa program keretében uniós finanszírozásban részesülő kutatási projektbe. E projektek keretében – a környezeti bűnözés elleni küzdelemre irányuló nyomozási képességek támogatása érdekében – egyfelől olyan eszközöket fejlesztenek ki, amelyek jobb, átfogó hírszerzési helyzetképet nyújtanak a szervezett környezeti bűnözésről, másfelől térinformatikai hírszerzésen, távérzékelésen, online nyomon követésen, elemzésen és kockázatértékelésen alapuló felderítési technológiákat, valamint prediktív elemzési technológiákat terveznek. Emellett folyamatban van a környezetvédelmi jogérvényesítő hatóságoknak szánt kiegészítő képzési programok kidolgozása.

40. A határokon átnyúló illegális szállításokhoz kapcsolódó környezeti bűncselekményeket illetően – tekintettel a vámhatóságoknak az e jelenség elleni küzdelemben betöltött alapvető szerepére – biztosítsák az AFIS (Csalás Elleni Információs Rendszer) szisztematikus használatát. Noha ez a rendszer a vámhatóságok elsődleges biztonságos kommunikációs csatornáját képezi, azt a tagállamok, sőt harmadik országok bűnüldöző és közigazgatási hatóságai is használhatják. Az AFIS-en keresztül történő kommunikáció biztosítani tudja az összes érintett hatóság közötti koordinációt, mivel az illegális szállítmányok felderítésének első lépését sok esetben a hatósági ellenőrzések/értékelések jelentik.
41. Javasolják, hogy a már hozzáféréssel rendelkező bűnüldöző hatóságok (beleértve a vámhatóságokat is) széleskörűen használják a meglévő biztonságos kommunikációs csatornákat, nevezetesen az Europol Biztonságos Információcsere Hálózati Alkalmazását (SIENA), valamint szükség esetén az Interpol globális biztonságos rendőrségi kommunikációs rendszerét [I-24/7] annak érdekében, hogy gyorsan és teljeskörűen továbbítani lehessen a határokon átnyúló környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos operatív információkat; ezen információcserékbe az Europol-rendelettel összhangban az Europol-t is vonják be annak érdekében, hogy az jobb minőségű elemzés és keresztellenőrzés révén hatékonyabban tudja támogatni mind a nemzeti, mind a közös nyomozásokat.
42. Térképezzék fel a fenyegetéseket, és azonosítsák a kiemelt fenyegetéseket egy hiteles, átfogó és naprakész helyzetkép alapján, amelynek kialakításához széles körű információmegosztásra és megfelelő elemzési munkára van szükség a tagállamok között, valamint az Europollal, az OLAF-fal és az egyéb érintett szervekkel, például az Interpollal, a WCO-val, a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES) titkárságával, valamint a Bázeli, a Rotterdami és a Stockholmi Egyezmény titkárságaival.
43. Az adott fenyegetés elleni fellépés érdekében helyezzenek különös hangsúlyt az e bűncselekményformával kapcsolatos lehetséges közigazgatási megközelítésekre, különösen a fenyegetéshez kapcsolódó korrupciótól való elrettentés érdekében.

44. A környezeti bűncselekmények nyomozása és büntetőeljárás alá vonása során – a Pénzügyi Akció Munkacsoport (FATF) ajánlásaival és a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról szóló irányelv¹⁹ rendelkezéseivel összhangban – a bűnügyi nyomozásokkal párhuzamosan pénzügyi nyomozásokat is indítsanak a „kövesd a pénz útját” elv gyakorlati megvalósítása érdekében, különösen a határokon átnyúló környezeti bűncselekmények esetében, hogy ezáltal meg lehessen zavarni az egyes ügyek háttérében álló bűnözői hálózatokat, és fel lehessen számolni őket. Ez magában foglalja a pénzügyi nyomozások szisztematikus megindítását, valamint olyan megfelelő eszközök használatát, amelyekkel hatékonyan és gyorsan felkutatható, azonosítható, befagyasztható és elkobozható a bűncselekményekből származó jövedelem és vagyon. E célból alakítsanak ki nemzeti szintű együttműködést – illetve fokozzák az esetlegesen már meglévő együttműködést – a pénzügyi információs egységek és a szakosodott bűnüldöző hatóságok között, hogy ezáltal meg lehessen osztani a környezeti bűncselekményekkel kapcsolatos kockázatokra és a jogellenes tevékenységek típusaira vonatkozó releváns pénzügyi információkat, ismereteket és képzéseket, összhangban az uniós joggal, például a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról szóló irányelvvel.
45. A nemzeti joggal összhangban tegyék szisztematikussá a pénzügyi nyomozásokat az illegális eredetű pénzeszközök körforgásának felderítése céljából, valamint vegyék fontolóra, hogy az elkobzott vagyoni eszközöket – amennyiben lehetséges és célszerű – közérdekű vagy társadalmi célokra használják fel, ideértve például a természetvédelmi intézkedésekhez való hozzájárulást.
46. Szükség esetén vonjanak be digitális nyomozási szakembereket a környezeti bűnözés elleni küzdelemmel foglalkozó szakosodott bűnüldözési egységekbe.
47. A nemzeti stratégiák kidolgozása során irányozzanak elő kapcsolódó képzéseket annak érdekében, hogy a stratégiát a későbbiekben az összes érintett alkalmazott és hatóság megismerje. Fontos továbbá nagy hangsúlyt fektetni a megelőzésre, többek között a helyi közösségekben és a fiatalok körében, hogy tisztában legyenek a bűncselekmények következményeivel.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1260 irányelve (2024. április 24.) a vagyonvisszaszerzésről és -elkobzásról (HL L, 2024/1260, 2024.5.2.).

48. Tegyenek erőfeszítéseket annak érdekében, hogy a civil és a magánszektorral partnerségben célzott figyelemfelhívó kampányok jöjjenek létre a közvélemény figyelmének felkeltése, az illegális tevékenységeket tapasztaló polgárok bejelentési hajlandóságának növelése, valamint a gyermekek arra való nevelése céljából, hogy környezetük védelme érdekében kezeljék prioritásként annak biztonságát.
49. Amennyiben a nemzeti struktúrák ezt lehetővé teszik, vegyék figyelembe a meglévő bevált gyakorlatokat, például a környezetvédelmi és közegészségügyi bűnüldözési igazgatóság (CESAN, francia csendőrség) (Franciaország), az olasz csendőrség sabaudiai (Olaszország) képzési központja, a spanyol csendőrség természetvédelmi szolgálatának nemzeti környezetvédelmi hírszerzési hivatala (SEPRONA), a portugál csendőrség (GNR) természet- és környezetvédelmi szolgálata (SEPNA), valamint a szlovéniai illegális hulladékszállítmányok felderítésére szolgáló hatékony operatív akciócsoportok által alkalmazott gyakorlatokat; mindezek multidiszciplináris megközelítést alkalmaznak. Emellett vegyék figyelembe annak szükségességét, hogy valamennyi érintett szervezetük megfelelő kapacitással rendelkezzen.
50. Vegyék figyelembe a bűnüldözési technológiai szolgálatok európai hálózatának (ENLETS) a zöld rendészettel kapcsolatos tevékenységeit.
51. Adott esetben nyújtsanak széles körű tájékoztatást a környezeti bűncselekmények megelőzésének és büntetőeljárás alá vonásának sikeres eseteiről, hogy ezáltal az egyes ügyekben hozott intézkedések tágabb hatást is kifejthessenek.
52. Ösztönözzék az olyan eszközök koordinált fejlesztését, amelyek elősegítik a hulladékellenőrzést (mind a származási, mind a célországokban), és amelyek révén a szükséges információk gyorsan és hatékonyan elérhetők és szükség esetén összevethetők az egyéb adatokkal annak érdekében, hogy bizonyos esetekben meg lehessen előzni a nagyon veszélyes hulladékszállítást vagy -tárolást, továbbá meg lehessen állapítani, hogy jogszerű szállításról, illetve tárolásról van-e szó.

A Tanács felszólítja az Európai Bizottságot a következőkre:

53. Szorosan kövesse nyomon a környezet büntetőjog általi védelméről szóló új irányelv végrehajtásának hatékonyságát, és támogassa az érdekelt feleket az irányelv végrehajtásában.
54. Tárja fel, hogy – a rendelkezésre álló források keretei között és az érintett ügynökségek segítségével – miképpen lehetne biztosítani, hogy a tagállamok támogatni tudják a környezeti bűnözés elleni küzdelemre irányuló nemzeti stratégiák kidolgozását.
55. A párhuzamos erőfeszítések és az átfedések elkerülése érdekében vonja be a vonatkozó EMPACT operatív cselekvési tervek fő aktorait a projektek kidolgozásába és végrehajtásába.
56. Mozdítsa elő a nemzeti koordinációval kapcsolatos bevált gyakorlatokat, és e bevált gyakorlatok cseréjének fokozása érdekében mozdítsa elő az Interpol meglévő platformjainak, a négy hálózatnak (IMPEL, ENPE, EUFJE, EnviCrimeNet) és különösen az Europol szakértői platformjának, valamint ügyészi szinten az Eurojustnak a használatát.
57. Folytassa és erősítse tovább együttműködését a környezetvédelmi jog érvényesítésével foglalkozó szakemberek meglévő hálózataival, például az IMPEL-lel (ellenőrök), az ENPE-vel (ügyészek), az EUFJE-vel (bírák) és az EnviCrimeNet-tel (rendészeti és egyéb bűnüldözési tisztviselők), és terjessze e hálózatok munkájának eredményeit.

A Tanács felkéri az Europolt a következőkre:

58. Továbbra is támogassa az uniós bűnüldöző hatóságokat a környezeti bűnözés összes jelenségével kapcsolatos nyomozásaikban, különös figyelmet fordítva a hulladékkereskedelemhez kapcsolódó új kihívásokra, a fluortartalmú gázok és az egyéb ózonkárosító anyagok illegális kereskedelmére, a környezeti szempontból releváns ágazatokban alkalmazott csalási rendszerekre, az illegális fakitermelésre, a faanyagok és a vadon élő állatok és növények tiltott kereskedelmére, a védett tengeri fajok elleni bűncselekményekre, valamint a közegészségügyi következményekre.
59. Továbbra is ösztönözze a tagállamokat arra, hogy osszák meg a releváns, határokon átnyúló ügyekre vonatkozó információkat, és adott esetben aktívan működjenek együtt az Europollal.
60. Erősítse meg kapcsolatait az Interpol környezeti bűnözéssel foglalkozó bizottságának aktív munkacsoportjaival, különösen a hulladékszállítmányok illegális kivitele és behozatala, a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok kereskedelme, valamint az érintett áruk jogszerű kereskedelme során használt okmányok hamisítása elleni küzdelem terén, valamint a WCO által végzett munkával.
61. Tárja fel, hogy milyen uniós szintű megoldásokkal lehetne csökkenteni a kapcsolódó közokirat-hamisítást a vonatkozó EMPACT közös horizontális stratégiai cél megvalósításában történő részvétel kiterjesztése révén.

A Tanács felkéri az Eurojustot a következőkre:

62. Továbbra is ösztönözze a tagállamokat arra, illetve támogassa őket abban, hogy közös nyomozócsoportokat hozzanak létre ezen a területen.
63. Mozdítsa elő a tagállamok közötti igazságügyi együttműködést a környezeti bűnözés elleni küzdelmet célzó jogi keret végrehajtásának javítása érdekében.
64. Működjön együtt az EJTN-nel annak biztosítása érdekében, hogy az Eurojust konkrét ügyekkel kapcsolatos tapasztalataiból és a kiterjedt háttérjogszabályokból eredő új iránymutatásokat, bevált gyakorlatokat és ajánlásokat a lehető leghamarabb elérhetővé tegyék az ügyészek és a bírák számára, hogy azok képesek legyenek hatékony igazságszolgáltatást nyújtani a környezeti bűnözés elleni küzdelem keretében.

A Tanács felkéri az EnviCrimeNet-et a következőkre:

65. Továbbra is támogassa a tagállami szakértőket a bevált gyakorlatok cseréje és a tagállamok közötti együttműködés elősegítése révén.
66. Az EMPACT operatív cselekvési tervekben előírányzott tevékenységekkel összehangolt módon kövesse nyomon a környezeti bűnözés elleni küzdelemmel kapcsolatos projekteket, uniós kezdeményezéseket és kutatásokat.
67. Fektessen nagyobb hangsúlyt az online tevékenységek szerepére és a pénzügyi nyomozásokkal kapcsolatos szempontokra.
68. Támogassa az országokat nemzeti környezetvédelmi stratégiájuk kidolgozásában vagy felülvizsgálatában.

A Tanács felkéri a CEPOL-t a következőkre:

69. Továbbra is támogassa az uniós bűnüldözői közösséget, és biztosítson fokozott képzési kapacitást a tagállamok számára a környezeti bűncselekmények megelőzése és nyomozása terén, az EU-STNA keretében a 2022 és 2025 közötti időszakra vonatkozóan meghatározott stratégiai képzési prioritásokra építve, összhangban az európai zöld megállapodás és a bel- és igazságügyi ügynökségek hálózata által meghatározott prioritásokkal, valamint a környezeti bűnözéssel kapcsolatos operatív képzési igényfelmérés (OTNA) eredményeivel.

A Tanács felkéri a Jaguar hálózatot az alábbiakra:

70. Fokozza a Latin-Amerika, a Karib-térség és az Európai Unió közötti információcserét az e régiókban fekvő harmadik országok arra való ösztönzésével, hogy erősítsék meg az együttműködést az Europollal; ösztönözze e régiók illetékes hatóságait arra, hogy tervezett koordinált műveletek alapján rendszeres és aktív együttműködést folytassanak, növeljék a műveletek számát és hatókörét, valamint osszák meg egymással az incidenseket követő tapasztalatokat és a levont tanulságokat.
71. Támogassa a Tanácsot az EU, valamint Latin-Amerika és a Karib-térség közötti kapcsolatokról szóló, 2023. november 21-én elfogadott tanácsi következtetésekben foglaltaknak a környezeti bűnözés elleni küzdelem terén történő megvalósításában.